

РЕШЕНИЕ

№ 9786

гр. София, 12.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 34 състав, в публично заседание на 17.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Тафров

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10932** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 – чл. 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на С. Б. А., [дата на раждане] в Алжирска народно-демократична република с ЛНЧ [ЕГН], чрез адв. И. Ю. срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) с искане за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева, ведно със законната лихва, считано от 08.09.2024 г. до окончателното изплащане на обезщетението, причинени от незаконосъобразни бездействия на длъжностни лица от ГДИН, свързани с незаконосъобразни условия на живот в периода от 06.11.2013 г. до 27.09.2024 г.

С Определение № 1570 от 15.01.2025 г. на осн. чл. 127, ал. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 от ГПК, във вр. с чл. 203, ал. 2 от АПК, във вр. § 1 от ЗР на ЗОДОВ на ищеца е указано да посочи органите или длъжностните лица, от чиито актове или действия е увреден; в какво се състои незаконосъобразността на увредилите го актове или действия; да конкретизира вида на вредите, които е претърпял, съобразно разпоредбата на чл. 4 от ЗОДОВ; да формулира изрично и надлежно искането си към съда, а на осн. чл. 127, ал. 2 от ГПК, във вр. чл. 203, ал. 2 от АПК, във вр. § 1 от ЗР на ЗОДОВ да посочи доказателствата, които ще ангажира, ведно с конкретните обстоятелства, които ще доказва с тях, както и да представи всичките си писмени доказателства.

С депозирана молба от 15.02.2025 г. от процесуалния представител на ищеца е уточнено, че С. А. е претърпял множество неимуществени вреди, изразяващи се в причиненото му физическо и психическо страдание, значителен дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство и притеснения, които е изпитвал постоянно. Сънят му е бил значително нарушен, станал е изнервен и раздразнителен, притеснявал се е, както и се е срамувал от начина по който живее, изпаднал е в безнадеждност и отчаяние, изпитвал е страх от сериозно увреждане на неговото здраве, както и чувство на незащитеност и малоценност от поставянето му в нечовешки условия – в помещения с дървеници по време на престоя му в Централен софийски затвор (ЦСЗ). Исковият период е посочен от дата 06.11.2013 г. до 27.09.2024 г., през който период ищецът е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ ЦСЗ от датата на завеждане на делото, а претендираното обезщетение е за престоят му - непроменено в размер на 20 000 лева.

В исковата молба са изложени твърдения, че в процесния период ищецът е бил поставен в нечовешки и унижителни условия за живот в затвора в [населено място], находящ се на [улица]. Настанен е бил в килия, в която имало епидемия от дървеници, които го хапели 24 часа и не можел да спи и да се храни. От ухапването тялото му ставало „на плюски и обриви като на жарен от коприва“, на рани които не заздравявали с месеци. Д. го лазели по цялото тяло и през нощта не можел да спи повече от един час. Леглото му, чаршафите, дрехите били в кръв. В затвора имало епидемия от дървеници в цялата сграда. Изтърпявал унижение, безпокойство, безпомощност, безнадеждност, безизходица страх и ужас, развил депресия, паник атаки, не можел да се храни и да спи като постоянно бил отпаднал, чувствал се като болен и нямал желание за живот. Моли съда да осъди ответника да му заплати претендираната сума, ведно със законната лихва до окончателното ѝ изплащане.

С писмен отговор на осн. чл. 131 от ГПК, ответникът е изразил становище, че исковата молба е неоснователна и недоказана. Не е налице незаконосъобразно действие или бездействие от страна на служителите на ГДИН, тъй като в затвора ежесечно/по няколко пъти в месеца се извършва дезинсекция и дератизация на спалните и сервизните помещения. Претендират се разноси за юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание ищецът - редовно призован, явява се лично, представлява се от адв. Г., преупълномощен от адв. Ю. с приложено по делото пълномощно. Моли съда да бъде уважен изцяло предявеният иск, тъй като се установява наличие на дървеници в спалните помещения, както и на територията на целия затвор, а от страна на администрацията на ЦСЗ е проявено бездействие. Претендира присъждане на разноси по предоставя списък по чл. 80 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК.

Ответникът - Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ редовно уведомена, представлява се от юрк. Д. с приложено пълномощно по делото. Моли съда да отхвърли исковата претенция като неоснователна и недоказана. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност.

Софийска градска прокуратура се представлява от прокурор Д., който изразява становище, че искова претенция по ЗОДОВ е основателна и доказана, и да бъде определено обезщетение по справедливост.

По делото от ищеца са приложени писмени бележки в защита на предявената искова молба.

Административен съд София-град, I-во отделение, 34-ти състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира от фактическа страна следното:

С. Б. А. е бил настанен в арест, находящ се в [населено място] на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 към сектор „Арести“ - С. при О. за времето от 07.11.2013 г. до 16.12.2013 г. за извършено престъпление по чл. 199 и чл. 198 от НК. На 16.12.2013 г. е бил приведен в затвора [населено място], съгласно разпореждане № Р-202/2013 г. на РП - С.. По време на престоя му в ареста е пребивавал в арестно помещение № 14, като за периода през това помещение са преминали Ф. Х. А., М. М. И., Б. Н. и Л. Л..

През периода от 16.12.2013 г. до 27.09.2024 г. ищецът е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Централен Софийски затвор. По делото няма данни при постъпването му в кой номер килия е бил разпределен. На 20.06.2023 г. е преместен от 9-та група в 5-та група като е настаняван в различни спални помещения с № 3, 8 и 13, както следва:

- в спално помещение № 3 от 20.06.2023 г. до 14.09.2023 г., заедно с лишените от свобода И. Б. С., Д. М. Л., Т. Й. Г. и М. З. Н..

- в спално помещение № 13 от 14.09.2023 г. до неустановена дата, заедно с лишените от свобода М. З. Надам и Ш. И. Х. и

- в спално помещение № 8 от неустановена дата до датата на изготвяне на докладна записка от ИСДВР Т. Д. от 26.06.2025г. заедно с лишените от свобода М. З. Н. и Т. Р. М..

От приложено писмо с дата 02.07.2025 г. на директор МЦ – Затвора [населено място] се установява, че за времето откакто работи в медицинския център на затвора [населено място], а именно от 2021 г. до изготвянето на писмото, ищецът е посещавал епизодично - веднъж на няколко месеца медицинския център като не е проявявал симптоматика на хронични и остри заболявания. Посещенията му били свързани с преходни оплаквания от респираторно вирусен характер като са му били отпускани медикаменти. Не е съобщавал за ухапвания от насекоми и алергични реакции свързани с тях, както и не молил за противоалергични медикаменти. При постъпването си е съобщил, че в детска възраст е боледувал от бронхит и астма.

По делото е приложено и писмо от директор МЦ – О. [населено място], в което е отразено, че при първоначалния преглед от 07.11.2013 г. е установено, че С. Б. А. боледува от бронхиална астма и се лекува със Салбутамол спрей. Необходимите му лекарствени препарати са били предоставени и по време на престоя му в ареста, не е имал оплаквания от медицинско естество.

От ответника са представени протокол за дезинфекция, дезинсекция и дератизация (ДДД) срещу хлебарки, дървеници, сив плъх, черен плъх, домашна мишка и обикновена полевка с № ВГ 019387 от 30.01.2019 г., с № 22-036476 от 28.03.2019 г., с № 22-030743 от 29.05.2019 г., с № 22-039984 от 30.07.2019 г. и с № ВГ 22-037535 от 19.08.2019 г. Също така са приложени и протокол за ДДД обработка, приложение № 1, както следва: от дата 09.09.2019 г. за извършена обработка в кухня, централен корпус – затворнически килии; от дата 02.09.2019 г. за извършена обработка в

кухня, централен корпус – затворнически килии за извършена обработка в болница, кухня, затворнически килии плюс спални помещения на група 3, 8, 9, 10 и 13; от дата 05.11.2019 г. за извършена обработка в болница, кухня, затворнически килии; от дата 30.01.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, абонатна станция, изпарител; от дата 20.05.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, абонатна станция, изпарител; от дата 28.07.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, абонатна станция, изпарител; от дата 24.08.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, група 1; от дата 18.09.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, 10 група; от дата 18.09.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, 8 група; от дата 21.09.2020 г. за извършена обработка в затворнически килии, 10 група. Приложени са и протокол за ДДД обработка, приложение № 1, както следва: от дата 27.11.2023 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 и 12 плюс дежурна частично; от дата 27.11.2023 г. за извършена обработка в спално 1 група помещение № 17; от дата 29.12.2023 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 5, 6, 7, 9 и 12; от дата 28.12.2023 г. за извършена обработка в спални помещения в група 3, 8, 11 и 13; от дата 18.12.2023 г. за извършена обработка в СБАЛЛС; от дата 24.01.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 и 13 и СБАЛЛС; от дата 24.01.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 3; от дата 29.01.2024 г. за извършена обработка в затворническа кухня; от дата 27.02.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2, 5, 6, 7, 9 и 12 и 13 и СБАЛЛС; от дата 22.02.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 3, 8, 11 и 13 и администрация, затворническа кухня, склад, дарак; от дата 22.02.2024 г. за извършена обработка в затворническа кухня; от дата 14.03.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2, 5, 6, 7, 9 и 12; от дата 15.04.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2, 5, 6, 7, 9 и 12 и СБАЛЛС; от дата 03.06.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 2, 5, 6 и 7; от дата 31.07.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 2, 5 и 7; от дата 13.08.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 6, 9 и 12; от дата 13.08.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2 и 7; от дата 30.08.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 2, 6, 7 и 9; от дата 04.10.2024 г. за извършена обработка в спални помещения в група 1, 2 и 5.

Приемо-предавателни протоколи за извършена ДДД обработка от дата 16.03.2021 г., 27.04.2021 г., 26.05.2021 г., 29.06.2021 г., 24.08.2021 г., 16.11.2021 г., 14.12.2021 г., 16.02.2022 г., 22.03.2022 г., 17.05.2022 г., 14.06.2022 г., 16.08.2022 г., 28.09.2022 г., 17.11.2022 г., 20.12.2022 г. за дезинсекция, месечна по договор с вид на обработените площи „всички части“.

Приложена е й докладна записка от 16.06.2021 г., с която началника на затвора е уведомен, че договор с рег. № 11179 от 13.11.2018 г. за дезинсекция и дератизация на сградите на ГДИН и териториалните й служби е приключил по-рано от договорения двугодишен срок, а именно на 21.08.2020 г. поради изчерпване на финансовия ресурс. С отпуснатите средства от ГДИН са закупени препарати за обработка и до сключване на новия договор за възлагане на обществена поръчка за услуги с рег. № 650 от 20.01.2021 г., затворническите килии, както и останалата площ на затвора С. и поделенията му са третираны ежемесечно. Приложена е фактура с № [ЕГН] от дата 16.09.2020 г. за закупуване на препарат „айкън“.

От докладна записка с рег. № 14393 от 25.09.2023 г. се установява, че с оглед зачестилите сигнали за ухапвания от дървеници и повишена популация на хлебарки на територията на затвора в [населено място] е извършена дезинсекция на спалните помещения и СБАЛЛС в присъствието

на снабдител на дата 29.08.2023 г. в спални помещения на група 1, 2, 5, 6, 7, 9 и 12, а на дата 30.08.2023 г. в спални помещения на група 3, 8, 11 и 13, както и на СБАЛЛС като за обработката е използван инсектицид „айкън“ - разрешен за употреба в Б. й един от най-ефективните и масово използвани за борба с различни- инсекти.

По делото не са приложени молби от ищеца за допускане на допълнителни препарати за дезинсекция и респективно документи, с които да му е разрешено или отказано.

С протоколно определение от 14.10.2025г.,съдът е допуснал събирането на гласни доказателства, чрез разпити на двама свидетели, по искане на ищеца.

Разпитан свидетеля Е. Д. М. в показанията си заявява, че познава ищеца, двамата са настанени в 5 група и в целият затвор има дървеници. Ходил е в неговата стая и А. му се е оплаквал многократно, показвал му е ухапванията, виждал е по дрехите му „петна от кръв и фекалии от дървеници“. Ищецът му споделял, че се „чувства като с втора присъда от дървениците“, изпитва страдания и болки и не може да спи. Виждал го е да „прилича като ожарено с коприва“ като посочва, че едно ухапване е „с формата на една стотинка“. Той е задържан от 2013 г. и няма промяна по отношение на дървениците. Пръскат през месец, през два, но без ефект и „това е епидемия, която се развива“. Дървеници се намирили навсякъде в леглото, в цепнатините, в прозорците, в лампата, ел. инсталацията и се размножавали всекидневно. А. му е споделял, че не може да спи от дървениците и е психически смазан от това. Не знае дали е подавал молби за допълнително впръскване, както и дали е давал дюшека си за дезинфекция и изпаряване.

Разпитан свидетелят М. З. Н. в показанията си излага, че познава А. от 2013 г., в една група са от три години и към датата на разпита са настанени в килия № 8, 5 - та група, като заявява, че в затвора има дървеници, които са във всички помещения. Твърди, че при пръскане срещу хлебарки на ищеца му става червено под очите. От дървениците спял по час, тъй като го хапели. Не им давали никакви препарати. Посочва, че пръскането е от време на време – на седмица или на месец - един или два пъти, но дървениците си стоят, което е години наред. Също така посочва, че на ищеца не са му давали лекарства.

Писмени доказателства към исковата молба не са представени, приобщени са представените документи от ответника с отговора на исковата молба.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода от 06.11.2013 г. до 27.09.2024 г. на територията на Затвора – [населено място], е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразни действия - бездействия на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” – юридическо лице към Министерството на правосъдието с териториални структури, включващи затворите и областните служби „Изпълнение на наказанията” – чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС, поради което исковата молба е подадена от лице с правен интерес и срещу пасивно легитимирания ответник, по аргумент от чл. 205 от АПК, във чл. 284, ал. 1, във вр. с чл. 285, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС, предявен е пред компетентния съд, при спазване правилата за родова и местна подсъдност.

Разгледана по същество исковата молба е неоснователна поради следното:

Материалноправната уредба на твърдяното право се съдържа в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, а след измененията в ЗИНЗС (ДВ бр. 13/ 2017г., в сила от 7.02.2017 г.) и в чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3 от ЗИНЗС, която от своя страна поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица.

Основателността на предявения иск предполага установяване на следните материалноправни предпоставки: 1. акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС; 2. настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС и 3. причинна връзка между нарушението по чл. 3 от ЗИНЗС и настъпилia вредоносен резултат.

За уважаване на исковата претенция от решаващо значение е въпросът, свързан с тежестта на доказване. Съобразно разпоредбата на чл. 154, ал. 1 от ГПК, всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. Доказването на първият елемент е в тежест на ищеца, а за останалите два елемента съдът прилага принципа за кумулативния ефект на всички условия, при които е пребивавал лишения от свобода и презумпцията за понесени неимуществени вреди в случай на установено нарушение, съгласно чл. 284, ал. 5, във вр. с ал. 2 от ЗИНЗС.

Доказателствената тежест не означава задължение за представяне на доказателства, принципите на обективната истина и служебното начало в процеса налагат съдът да основе констатациите си за всеки факт върху наличните доказателства, без значение дали те са представени от страната, чиято е доказателствената тежест относно този факт, от противната страна по спора, или са издирени служебно от съда. При това положение въпросът за доказателствената тежест се свежда до последиците от недоказването. Доказателствената тежест се състои в правото и задължението на съда да обяви за ненастъпила тази правна последица, чийто юридически факт не е доказан. Съдът следва да се произнесе по спорния предмет наведен с иска, като го уважи изцяло или отчасти, или отхвърли предявения иск, независимо дали в съдебното производство страните са ангажирали доказателства. Изпълнението на това задължение от страна на съда означава при отсъствие на доказване да се приеме, че недоказаното не е осъществено. А щом не е осъществен юридическият факт, не могат да настъпят и последиците, които материалноправната норма свързва с неговото проявление.

Дейността на администрацията на затвора и ареста е регламентирана в ЗИНЗС и Правилника за прилагането му. Целите на изпълнението на наказанията са посочени в чл. 2 от ЗИНЗС, като съобразно чл. 3, ал. 1 от закона, осъдените не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. Разпоредбата на чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС съдържа при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода, а разпоредбата на чл. 150, ал. 1 от закона визира задълженията на затворническата администрация и в частност медицинските специалисти в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода относно годността и чистотата на дрехите и спалните принадлежности, както и хигиената и чистотата на помещенията и на

настанените в тях лишени от свобода.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от С. Б. А. неимуществени вреди – физическо и психическо страдание, значителен дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство, притеснения, нарушен сън, изнервеност, раздразнителност, срам, безнадеждност, отчаяние, страх от сериозно увреждане на здравето, както и чувство на незащитеност и малоценност от проявените форми на нарушения на чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС./л.35/

В нормата на чл. 3 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи е указано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. По отношение на лицата, изтърпяващи наказание за извършени престъпления, във вътрешното законодателство, това право е регламентирано с нормата на чл. 3 от ЗИНЗС, предвиждаща, че осъдените не могат да бъдат подлагани на жестоко или нечовешко отношение. На това право на лишените от свобода, съответства и административно задължение при изпълнение на наказанията, да бъдат осигурени условия, обезпечаващи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им - чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС.

„Нечовешкото” или „унижаващото” отношение предполага такова страдание или унижение, достигащо отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода според ЕСПЧ могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

Основанието на предявения иск е наличието на дървеници, в резултат, на което в периода от 06.11.2013 г. до 27.09.2024 г. ищецът е имал нарушен сън, изнервеност, раздразнителност, срам, страх, дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство, безнадеждност, чувство на незащитеност, малоценност, отчаяние.

По отношение на ефекта на борбата с инсекти, Европейският съд по правата на човека (ЕСПЧ) в § 243 от пилотното решение по делото „Н. и др. срещу Б.“ от 27.01.2015 г. за условията в българските затвори, споменава, че затворническите власти трябва да се справят с този проблем, чрез осигуряване на адекватни дезинфекционни съоръжения, почистващи продукти, както и редовно обезпаразитяване и проверки на килиите, по-специално на спалното бельо, дюшеците и пространствата, използвани за съхранение на храна.

Съгласно чл. 11 от Закона за здравето, държавният здравен контрол на територията на Република Б. се извършва с цел защита на здравето на гражданите, чрез осъществяване на дейностите по чл. 15 от закона, между които е надзора на заразните болести.

По см. на чл. 119а, ал. 1 от ППЗИНЗС дейността по държавния здравен контрол в ГДИН и териториалните ѝ служби се осъществява съобразно закона за здравето, Закона за

храните и подзаконовите им нормативни актове. Нормата на чл. 119, ал. 2, т. 11 от ППЗИНЗС обособява като основно направление в дейността по държавен здравен контрол контролът на извършваните дезисекционни и дератизационни обработки в териториалните служби на ГДИН.

Условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации, както и компетентните физически и юридически лица са предмет на правна регламентация в Наредба № 1 от 05.01.2018 г., издадена по делегацията от чл. 62, ал. 2 от Закона за здравето. По см. на § 1, т. 1 от ДР на Наредбата „дезинсекция“ са методи и средства за унищожаване на вредните членестоноги – паразити и преносители на инфекциозни и инвазионни болести по хората и животните. Помещения в затвора – [населено място] попадат в предметния обхват на Наредбата, съгласно чл. 1, т. 1, б. „д“.

С разпоредбата на чл. 3 от Наредбата, дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията - имат за цел унищожаване или намаляване числеността на вредителите (патогенни микроорганизми, членестоноги и гризач), които могат да бъдат причинители, преносители и резервоари на заразни болести по хората и животните. Нормата на чл. 4 от Наредбата въвежда задължение на физическите и юридическите лица, стопанисващи или ползващи обектите по чл. 1 от Наредбата да поддържат обектите чисти, в добро санитарно-хигиенно състояние, с ниско ниво на проникваемост на вредителите и да осигурят извършването на дезинфекции, дезинсекции и дератизации при поява на вредители и следи от присъствието им.

Разпоредбата на чл. 119б, ал. 1 от ППЗИНЗС въвежда като задължение на медицинските специалисти в сектор „Медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода“ и лечебните заведения в местата за лишаване от свобода извършването на държавния здравен контрол. Правомощията на медицинските специалисти в лечебните заведения в местата за лишаване от свобода, са предмет на уредба в чл. 150 от ЗИНЗС, като част от тях са свързани с даване на предписания относно хигиената и чистотата на дрехите и спалните принадлежности, хигиената и чистотата на помещенията и на настанените в тях лишени от свобода. От изложеното по-горе е видно, че претенцията на ищеца за дървеници в спалното помещение следва да се преценява във връзка със задълженията на администрацията на затвора по чл. 4 от Наредба № 1 от 05.01.2018 г. и чл. 151, ал. 1, т. 4 и ал. 2 от ЗИНЗС.

От представените писмени доказателства по делото се установява, че администрацията на ГДИН е изпълнила въведените нормативни задължения. Обитаваните от ищеца спални помещения в затвора С. по график, в изпълнение на договора с фирмата периодично са третирани с препарати срещу вредители - дървеници, хлебарки и др. инсекти. Също така от своя страна, затворническата администрация е извършвала третиране на помещенията с препарати срещу дървеници и хлебарки, допълнително при сигнали. Следва да бъде посочено, и че при обработването са били обработвани не само спалното помещение, в което е бил настанен ищецът, но и други спални помещения на затвора, както и администрация, СБАЛЛС, кухня и др. За съда администрацията е създала организация да поддържа ниско ниво на разпространение на вредителите и да осигури извършването на дезинсекция при тяхната проява и

наличие на следи от същите.

От приложените по делото доказателства не се установи, ищецът да е посещавал медицинският център на затвора с отразени оплаквания за ухапвания от дървеници, за да получи медицинска помощ и медикаменти, както и от медицинската документация не се установява влошено здравословно състояние вследствие на ухапвания от дървеници, хлебарки или други насекоми. Не са налични и документи – молби за изискани медикаменти срещу ухапвания и съответно отказ да бъдат предоставени такива. Ищецът е посещавал медицинския кабинет, но не се констатира да е във връзка с ухапвания от дървеници или друг вид насекоми.

От изложеното по – горе, в съвкупност с приложените по делото доказателства, за настоящата съдебна инстанция, не установи бездействие на служители на ГДИН, а в противовес на изложеното в исковата молба се доказаха факти, че ответникът полага усилия за борба с наличието на дървеници и други вредители на територията на затвора – [населено място], видно от приложените протокол за дезинфекция, дезинсекция и дератизация с BG 019387 от 30.01.2019 г., с № 22-036476 от 28.03.2019 г., с № 22-030743 от 29.05.2019 г., с № 22-039984 от 30.07.2019 г.; с № BG 22-037535 от 09.2019 г.; от дати - 09.09.2019 г.; 02.09.2019 г.; 05.11.2019 г.; 29.01.2020 г.; 19.05.2020 г.; 27.07.2020 г.; 24.08.2020 г.; 18.09.2020 г.; 21.09.2020 г.; 27.11.2023 г.; 27.11.2023 г.; 29.12.2023 г.; 28.12.2023 г.; 18.12.2023 г.; 29.01.2024 г.; 24.10.2024 г.; 29.01.2024 г.; 22.02.2024 г.; 14.03.2024 г.; 15.04.2024 г.; 03.06.2024 г.; 31.07.2024 г.; 13.08.2024 г.; 13.08.2024 г.; 30.08.2024 г.; 04.10.2024 г.; 16.03.2021 г., 27.04.2021 г., 26.05.2021 г., 29.06.2021 г., 24.08.2021 г., 16.11.2021 г., 14.12.2021 г., 16.02.2022 г., 22.03.2022 г., 17.05.2022 г., 17.06.2022 г., 16.08.2022 г., 28.09.2022 г., 17.11.2022 г., 20.12.2022 г. и има активно поведение за преодоляване на проблема в борбата с популации от инсекти.

Също така следва да бъде отбелязано, че хигиената в спалните помещения се поддържа от лишението от свобода и на същите им е предоставена възможност да използват внесени препарати за дезинфекция и дератизация и др., но по делото не са налични молби от ищеца за допускане на допълнителни такива препарати за подобряване на хигиената в спалното помещение, както и няма данни да е уведомявал администрацията на затвора за наличието на дървеници и хлебарки в помещенията, които е пребивавал.

Липсата на доказано незаконосъобразно бездействие на ответника прави безпредметно изследването на настъпили неимуществени вреди, както и обсъждането на причинно-следствена им връзка с твърдяното бездействие, но за пълнота по делото не се установяват и другите две предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника. Не се установи ищецът да е подал молба до администрацията на ответника за посещение на психолог, нито пък има регистрирани подобни оплаквания, които да са представени на съда с оглед доказване на твърдените емоционални преживявания, породени от увреждащите според ищеца бездействия на ответника - емоционални преживявания водещи до страдание, страх, малоценност, като не са представени и писмени доказателства свързани с медицински изследвания през процесния период – такива доказваща основното твърдение на ищеца за ухапвания от дървеници, вследствие на които е изпитал неблагоприятни емоции - страх, дискомфорт, накръняване на човешкото му достойнство, безнадеждност, чувство на незащитеност,

малоценност. Показанията на разпитаните свидетели, които на осн. чл.172 от ГПК, във вр. с чл.144 от АПК, във вр. с чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС се преценяват от съда с оглед на всички други доказателства по делото, като се има предвид възможната им заинтересованост. За показанията на свидетелите М. и Н., съдът приема, че макар и вследствие на преки наблюдения, не кореспондират с останалите събрани по делото доказателства, тъй като липсва медицинска документация, доказваща твърдението на ищеца за ухапвания от дървеници, вследствие на които е изпитал неблагоприятни емоции - страх, дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство, безнадеждност, чувство на незащитеност, малоценност, безнадеждност, отчаяние, както и приема, че свидетелите са заинтересовани от изхода на делото, тъй от тях са заведени дела срещу ответника на същото основание и свидетелстват едни на други. Също в самите показания не са посочени дати или периоди от време в които ищеца е бил нахапван от инсекти. Обратно на твърденията събраните писмени доказателства изхождат от длъжностни лица, издадени при изпълнение на службата им, по установената форма и ред и съставляват доказателства за изложените в тях факти.

Предвид всички доказателства по делото в тяхната съвкупност, макар и по делото да се установява, че мерките срещу дървениците в затвора – [населено място] не са достатъчно ефективни, за да попадне в обхвата на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на това минимално ниво е относителна и зависи и следва от всички обстоятелства по делото. В процесният случай, за съда не се установи наличие на незаконосъобразно действие или бездействие на ответника, ищецът не е бил подложен на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение, на поставянето му в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, които да уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. В пенитенциарните заведения за изтърпяване на наказание се търпят ограничения, свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, което обаче не е основание за ангажиране на безвиновната отговорност на държавата. Престоят му не може в никакъв случай да бъде квалифициран като унижително и обидно отношение или нечовешко третиране, съответно не представлява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, при което неприложима се явява и разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. Не са налице всички елементи от състава на законовата норма, а разминаването на посочените в исковата молба обстоятелства и събраните писмени доказателства, обосновава несъстоятелността на твърденията, че в резултат на незаконосъобразни бездействия са причинени неимуществени вреди на ищеца, както се претендира.

По изложените съображения искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен. При неоснователността на главния иск, неоснователна е и претенцията за лихва, предвид акцесорния ѝ характер.

С оглед изхода на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Ответникът няма право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, тъй като нормата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, не ги предвижда. Правилата на исковото производство по ЗИНЗС са специални спрямо общите такива по

чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК, поради което последните са неприложими. По изложените доводи на ответника, не се присъждат разноски. Воден от горното, Административен съд София – град, 34 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от С. Б. А. [дата на раждане] в Алжирска народно-демократична република с ЛНЧ [ЕГН] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на сумата от 20 000 (двадесет хиляди) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконосъобразно бездействие на длъжностни лица към Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ в периода от 06.11.2013 г. до 27.09.2024 г., ведно със законната лихва, считано от 08.09.2024 г. до окончателното изплащане на сумата, като неоснователен.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред Тричленен състав на Административен съд София-град.

съдия: